

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317206522
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317206522.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v spore žalobcu: Š. V., W.. XX.XX.XXXX, F. G. XXX, XXX XX G., právne zastúpeného. JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, advokátkou so sídlom Lipová 1, 066 01 Humenné, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 15Csp/158/2017-80 zo dňa 21.9.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- I. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto:
„I. Súd u r č u j e , že zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa 19.11.2012 je bezúročná a bez poplatkov.
- II. Súd u r č u j e , že zmluva o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa 10.12.2012 je bezúročná a bez poplatkov.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi zo zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa 19.11.2012 bezdôvodné obohatenie vo výške 932,56 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa podania žaloby až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- IV. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi zo zmluvy o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa 10.12.2012 bezdôvodné obohatenie vo výške 1 723,08 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa podania žaloby až do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- V. Súd p r i z n á v a žalobcovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovi bola právnym predchodcom žalovaného dňa 19.11.2012 schválená Žiadosť o poskytnutie najľahšej pôžičky č. XXXXXXXX. Dňa 10.12.2012 (žalobcom podpísaná dňa 26.11.2012) uzavreli žalobca a právny predchodca žalovaného zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 5017949. Predmetné úverové zmluvy vyhodnotil súd prvej inštancie ako spotrebiteľské zmluvy.

1.2. Mal za to, že úroková sadzba predmetných úverov je viac ako 2-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. Neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov

považoval za neprijateľnú podmienku a poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, čo podľa jeho názoru odôvodňuje žalobcov nárok na vydanie toho, čo žalovanému preplatil.

1.3 Čo sa týka právneho názoru vyjadreného v rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, súd prvej inštancie uviedol, že v prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov, rozhodujú podľa zákona, nie smernice, jedná sa o spory medzi jednotlivcami, a preto nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli smernici priamy účinok.

1.4. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na argumente o nemožnosti priameho hmotnoprávneho účinku smerníc Európskeho parlamentu, rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v právnej veci Home Credit Slovakia proti Klára Bíróová však je potrebné chápať ako výklad smernice 93/13/EHS, nie ako výklad vnútroštátneho právneho predpisu, t.j. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

2.1. Uviedol, že pozornosti súdu ušlo uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018, hoci ním žalovaný argumentoval ústne, ako aj v písomnom vyjadrení zo dňa 09.08.2018. Súd namiesto toho, aby zrozumiteľným spôsobom uviedol, z akého dôvodu sa odkláňa od judikatúry Najvyššieho súdu SR, uvádza ako právny podklad svojho rozhodnutia sedem rozhodnutí odvolacieho súdu, t.j. Krajského súdu v Prešove. Civilný súdny poriadok však pod „ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít“ rozumie rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu, Ústavného súdu, ESLP a ESD a nie činnosť krajských súdov.

2.2. Súd prvej inštancie nemôže odklon od rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu odôvodniť rozhodovacou činnosťou krajského súdu, takýto postup je v rozpore s hierarchiou súdnych orgánov a vzájomnou záväznosťou rozhodnutí. Všetky citované rozhodnutia Krajského súdu v Prešove boli vydané pred zverejnením predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, čím ich citácia stráca akýkoľvek zmysel vo vzťahu k povinnosti zdôvodnenia „odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít“. Súd svojím postupom, nezaoberajúc sa rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, porušil právo žalovaného na spravodlivé súdne konanie.

2.3. Mal za to, že nakoľko súd založil svoje rozhodnutie výlučne na absencii rozpisu splátky, je daný dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že Krajský súd v Prešove nerešpektuje predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Nižšie súdy potom nerobia iné, len prispôbujú svoje rozhodnutia odvolaciemu súdu tak, aby neboli zrušené v odvolacom konaní. Konanie na prvej inštancii tak stráca akýkoľvek zmysel, pretože vo veci v podstate rozhodne len odvolací súd. A pokiaľ výška istiny nedosahuje potrebnú hranicu pre dovolanie, vec na tejto úrovni aj zostane. Tak sa na Slovensku vytvára „ostrov prešovského práva“. Po vyriešení problému „rozpisu splátok“ začali všetky súdy na území Slovenskej republiky toto rozhodnutie Najvyššieho súdu SR rešpektovať a vydávať svoje rozhodnutia v súlade s ním. Všetky, s výnimkou súdov v prešovskom kraji, ktoré z vyššie zmienených dôvodov rozhodujú presne opačne.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

6. V predmetnom konaní sa žalobca žalobou doručou súdu prvej inštancie domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, určenia neprijateľných zmluvných podmienok a náhrady trov konania, resp. vyhlásenia zmlúv za bezúročné a bez poplatkov.

7. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe z 9.8.2018 poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 a sp. zn. 4Cdo/211/2017 z 23.4.2018, ktoré bolo podľa jeho názoru potrebné podporne použiť aj v tomto prípade. Vychádzajúc z týchto rozhodnutí nie je pri eurokonformnom výklade zákona potrebné od dodávateľov vyžadovať, aby v zmluvách uvádzali rozpis splátok, číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Podľa § 220 ods. 3 CSP, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

12. Podľa Čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

13. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť.

Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

14. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty vyjadreného v čl. 2 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku.

14.1. V systéme všeobecného súdnictva je touto autoritou Najvyšší súd SR, ale nepochybne sú nimi aj Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu, ak pôjde o aplikáciu úniijného práva, tak aj Súdny dvor Európskej únie so sídlom v Luxemburgu.

14.2. Sporové strany legitímne očakávajú, že spor bude rozhodnutý v obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom, a to najmä v situácii, ak v podobnej veci existujú publikované rozhodnutia, čím sa majú na mysli predovšetkým rozhodnutia uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

14.3. Výnimočné postavenie medzi rozhodnutiami majú rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho súdu SR. V prípade, ak strana argumentuje konkrétnymi rozhodnutiami najvyšších súdnych orgánov, eventuálne rešpektovaným názorom právnej vedy, je potrebné v odôvodnení rozhodnutia najskôr zaujať stanovisko k otázke, či ide o relevantnú argumentáciu a následne posúdiť, či sa jedná skutočne o ustálený právny názor alebo skôr o názor výnimočný, ktorý z ustálenej rozhodovacej praxe vybočuje.

14.4. Ak súd dospeje k záveru, že v prejednávanej veci nastala typická situácia riešená už v judikatúre súdov určitým spôsobom, má možnosť v odôvodnení rozsudku jednoducho odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax.

14.5. Pokiaľ sa však chce od takejto praxe odkloniť, je jeho zákonnou povinnosťou dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nemožno v prejednávanej veci akceptovať stranou prezentovanú súdnu prax. Odklon od ustálenej praxe pritom môže byť odôvodnený rozdielnosťou skutkového stavu, ale aj vývojom právneho názoru. Bezvýnimočne však platí, že odôvodnenie odklonu musí byť dôkladné a presvedčivé.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 zaujal stanovisko k otázke rozčlenenia splátok na to, koľko pripadá na splátku istiny úveru a koľko na splátku úrokov, prípadne poplatkov. V tomto rozhodnutí sa venoval výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého je zrejماً možnosť a tým aj nutnosť eurokonformného výkladu daného ustanovenia s poukazom na článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, pričom pri svojej argumentácii reagoval aj na rozsudok SD EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia a.s. proti Kláre Bíróovej.

V uvedenom uznesení Najvyšší súd SR okrem iného uviedol, že cit.: „Eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje.“

Obdobný názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v ďalších rozhodnutiach - 4Cdo/211/2017, 4Cdo/187/2017, 4Cdo/65/2018, 3Cdo/56/2018, 3Cdo/45/2018, 3Cdo/132/20177, 2Cdo/235/2017, 7Cdo/98/2018.

Do pojmu „ustálená rozhodovacia prax“ je pritom potrebné, ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 3Cdo/6/2017 zo 6.3.2017, zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vyjadrené (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.

16. Vychádzajúc z uvedeného je zrejماً, že súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní odklonil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento odklon od ustálenej rozhodovacej praxe žiadnym spôsobom neodôvodnil, t. j. neuviedol z akých dôvodov neakceptoval v prejednávanej veci aj žalovaným prezentovanú súdnu prax.

17. Súd prvej inštancie sa neriadil príslušnými zákonnými ustanoveniami a zákonným spôsobom nepostupoval podľa ustanovenia § 220 ods. 2 a ods. 3 CSP pri písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku, čo je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho procesu (č.l. 46 Ústavy Slovenskej republiky), čím svoje rozhodnutie zaťažil vadou.

18. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 písm. 1 CSP).

19. Povinnosťou súdu prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, bude opätovne rozhodnúť, posúdiť dôvodnosť žaloby a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v § 220 ods. 2 CSP.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods.3 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak.

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.